



Comisia economie, buget și finanțe

Raport

asupra proiectului Legii pentru modificarea unor acte legislative (nr. 271 din 19.07. 2018)

Lectura II

Comisia economie, buget și finanțe, în cadrul ședinței din 7 noiembrie curent, a examinat proiectul Legii pentru completarea Legii pentru modificarea unor acte legislative, care a fost aprobat în prima lectură în cadrul ședinței plenare a Parlamentului din 18 octombrie 2018, și comunică următoarele.

Pentru lectura a doua Comisia a examinat toate amendamentele și propunerile parvenite de la deputați, comisiile permanente ale Parlamentului, Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului, Congresul Autorităților Locale din Moldova și Consiliul controlului financiar public intern. Rezultatul examinării propunerilor și amendamentelor sunt reflectate în sinteză și în proiectul redactat, care sunt părți componente ale prezentului raport.

În contextul amendamentelor și propunerilor acceptate, Comisia economie, buget și finanțe, cu majoritatea voturilor, propune adoptarea proiectului Legii pentru modificarea unor acte legislative în lectura a doua, lectură finală.


Ștefan CREANGĂ
Președintele Comisiei

LEGE

pentru modificarea unor acte legislative

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Legea nr. 229/2010 privind controlul financiar public intern (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 231–234, art. 730), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. În cuprinsul legii, textul „management financiar și control” și textul „unitate de audit intern”, la orice formă gramaticală, se substituie cu textul „control intern managerial” și, respectiv, cu textul „subdiviziune de audit intern” la forma gramaticală corespunzătoare.

2. La articolul 1 alineatul (1), textul „cadrul juridic al” se substituie cu textul „reguli și principii generale de organizare a”.

3. La articolul 3:

noțiunea de „audit intern” va avea următorul cuprins:

„*audit intern* – activitate independentă și obiectivă de asigurare și consiliere, destinată să adauge valoare și să îmbunătățească activitatea unei entități publice. Auditul intern ajută entitatea publică în îndeplinirea obiectivelor sale printr-o abordare sistematică și metodică, evaluând și îmbunătățind eficacitatea proceselor de management al riscului, control și guvernanță;”

după noțiunea „audit intern” se introduc două noțiuni noi cu următorul cuprins:

„*audit intern prin asociere* – activitate de audit intern realizată în baza unui acord de asociere încheiat între două sau mai multe entități publice, care cooperează pentru asigurarea activității de audit intern;

audit intern pe bază de contract – activitate de audit intern realizată de către o persoană juridică sau fizică cu competențe în domeniul auditului intern (furnizor), contractată de către entitatea publică (beneficiar) și desfășurată conform prevederilor prezentei legi.”;

noțiunea „control intern” se substituie cu noțiunea „control intern managerial” cu următorul cuprins:

„control intern managerial – sistem organizat de managerul entității publice și personalul acesteia în scopul asigurării bunei guvernări, care cuprinde totalitatea politicilor, procedurilor, regulilor interne, proceselor și activităților realizate în cadrul entității publice pentru a gestiona riscurile și a oferi o asigurare rezonabilă privind atingerea obiectivelor și rezultatelor planificate;”

noțiunea „control financiar public intern” va avea următorul cuprins:

„control financiar public intern – sistem general și consolidat instituit în sectorul public, format din controlul intern managerial, auditul intern și armonizarea centralizată a acestora, avînd scopul de a promova gestionarea entităților publice conform principiilor bunei guvernări;”

noțiunea „management financiar și control” se exclude;

la noțiunea „management al riscurilor”, textul „de identificare, evaluare, gestionare, monitorizare și control al” se substituie cu textul „de identificare, înregistrare, evaluare, control, monitorizare și raportare a”;

noțiunea „mediu de control” va avea următorul cuprins:

„mediu de control – atitudine și acțiuni ale managerului entității publice, ale managerilor operaționali și ale angajaților privind importanța controlului intern managerial în cadrul entității publice, atmosfera, disciplina și condițiile necesare realizării obiectivelor acesteia;”

la noțiunea „misiune de audit intern”, cuvîntul „evaluare” se substituie cu textul „asigurare și consiliere”;

la noțiunea „răspundere managerială”, după textul „entității publice” se introduce textul „și de către managerii operaționali”;

noțiunea „unitate auditată” va avea următorul cuprins:

„*unitate auditată* – subdiviziune organizațională ori entitate publică responsabilă de sistemul și/sau procesul supus evaluării de către subdiviziunea de audit intern.”

4. La articolul 6, literele a) și d) vor avea următorul cuprins:

„a) economicitatea, eficacitatea și eficiența operațiunilor;”

„d) fiabilitatea și integritatea informației financiare și operaționale.”

5. Articolul 7 va avea următorul cuprins:

„Articolul 7. Obiectul controlului intern managerial

Obiecte ale controlului intern managerial sînt toate sistemele, procesele și activitățile din cadrul domeniului de responsabilitate al entității publice.”

6. La articolul 8 litera d), cuvîntul „informarea” se substituie cu cuvîntul „informația”.

7. La articolul 9:

litera b) se completează în final cu textul „ , metodele și tehnicile de management”;

litera c) se completează în final cu textul „ , inclusiv delegarea împuternicirilor și responsabilităților, precum și stabilirea liniilor de raportare”;

la litera e), textul „privind resursele umane” se substituie cu textul „de management al resurselor umane”;

literele d) și f) se abrogă.

8. Articolele 10 și 11 vor avea următorul cuprins:

„Articolul 10. Managementul performanțelor și al riscurilor

(1) Managerul entității publice și managerii operaționali stabilesc obiective, acțiuni și indicatori de performanță pentru activitatea entității publice și a subdiviziunilor organizaționale, fiind responsabili de monitorizarea, realizarea și raportarea acestora.

(2) Managerul entității publice și managerii operaționali stabilesc strategia de management al riscurilor în baza căreia identifică, înregistrează, evaluează, controlează, monitorizează și raportează sistematic riscurile ce pot afecta îndeplinirea obiectivelor.

Articolul 11. Activități de control

(1) Activitățile de control se organizează și se realizează în toate procesele și la toate nivelurile entității publice pentru a aborda riscurile și a asigura atingerea obiectivelor stabilite.

(2) Personalul entității publice, inclusiv managerul acesteia și managerii operaționali, efectuează activități de control care includ proceduri de autorizare și aprobare, divizare a sarcinilor, verificări, supravegheri, reconcilieri, controale privind accesul la resurse, fără a se limita la acestea. Activitățile de control realizate prin intermediul sistemelor informaționale sînt parte integrantă a controlului intern managerial al entității.

(3) În cadrul proceselor se realizează activități de control eficiente din punctul de vedere al costului, care pot fi, în funcție de momentul efectuării:

a) controale ex-ante, care se organizează pînă la realizarea unei operațiuni, prin activități de control, pentru prevenirea erorilor, neregularităților, precum și a activităților ineficiente sau necorespunzătoare;

b) controale curente, care se organizează în timpul unei operațiuni pentru detectarea și excluderea erorilor sau neregularităților;

c) controale ex-post, care se organizează după realizarea unei operațiuni pentru detectarea ulterioară a erorilor, neregularităților, precum și a activităților ineficiente sau necorespunzătoare.”

9. La articolul 12:

în denumirea articolului, cuvîntul „Informarea” se substituie cu cuvîntul „Informația”;

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Managerul entității publice și managerii operaționali stabilesc surse de informații credibile, accesibile și complete, precum și cantitatea, calitatea, periodicitatea și destinatarii acestora, oferă angajaților acces necesar la sursele menționate în vederea îndeplinirii atribuțiilor și organizează un sistem adecvat de înregistrare a datelor.”

10. La articolul 13, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) Managerul entității publice și managerii operaționali organizează monitorizarea în vederea evaluării și actualizării oportune a sistemului de control intern managerial.”

11. La articolul 14:

în denumirea articolului, textul „Modalități de organizare a” se substituie cu cuvântul „Organizarea”;

articolul se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) Managerul entității publice desemnează subdiviziunea organizațională responsabilă de coordonarea activităților de organizare și menținere a controlului intern managerial în cadrul entității.”

alineatul (3):

la litera b), textul „și realizării performanțelor planificate” se exclude;

la litera c), cuvântul „administrarea” se substituie cu cuvântul „monitorizarea”;

literele e), f) și g) vor avea următorul cuprins:

„e) elaborarea și aprobarea structurii organizaționale corespunzătoare în scopul atingerii obiectivelor;

f) delegarea împuternicirilor și responsabilităților fără a scuti persoana care delegă de răspunderea realizării acestora;

g) documentarea proceselor de bază și elaborarea procedurilor de lucru;”

litera j) se abrogă;

litera k) va avea următorul cuprins:

„k) implementarea procedurilor adecvate de prevenire și detectare a fraudei și corupției.”

articolul se completează cu alineatele (4) și (5) cu următorul cuprins:

„(4) Managerul entității publice asigură coordonarea și monitorizarea organizării, menținerii și dezvoltării controlului intern managerial în cadrul entităților publice subordonate.

(5) În unitatea teritorială autonomă cu statut juridic special, coordonarea și monitorizarea organizării, menținerii și dezvoltării controlului intern managerial în cadrul entităților publice subordonate se asigură conform modului stabilit de către autoritățile administrației publice respective, în condițiile prezentei legi și în conformitate cu normele legale care reglementează activitatea acestora.”

12. Articolul 16:

În cuprinsul articolului, textul „privind buna guvernare” se substituie cu textul „de răspundere managerială”;

la alineatul (2), după textul „reglementează modul de” se introduce textul „evaluare”, iar textul „modul de autoevaluare și” se exclude.

13. Articolul 17 va avea următorul cuprins:

„Articolul 17. Scopul și obiectul auditului intern

(1) Scopul auditului intern este acordarea consultanței și furnizarea asigurării obiective privind eficacitatea sistemului de control intern managerial, oferind recomandări pentru perfecționarea acestuia și contribuind la îmbunătățirea activității entității publice.

(2) Obiectul auditului intern cuprinde toate sistemele, activitățile și procesele entității publice.

(3) Auditul intern asigură evaluarea cel puțin o dată la trei ani a proceselor cu risc sporit din următoarele domenii:

- a) financiar-contabil;
- b) achiziții publice;
- c) administrare a activelor;
- d) tehnologii informaționale.”

14. La articolul 19:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„(1) În scopul evaluării sistemului de control intern managerial, entitatea publică organizează auditul intern prin următoarele forme:

- a) audit intern efectuat de subdiviziunea instituită în structura entității publice;
- b) audit intern prin asociere;

c) audit intern pe bază de contract.”

articolul se completează cu alineatele (1¹) și (1²) cu următorul cuprins:

„(1¹) Subdiviziunea de audit intern se instituie în număr de cel puțin trei unități de personal în structura ministerelor, Casei Naționale de Asigurări Sociale, Companiei Naționale de Asigurări în Medicină și în număr de cel puțin două unități de personal în structurile autorităților administrației publice locale de nivelul al doilea.

(1²) În cadrul entităților publice din unitatea teritorială autonomă cu statut juridic special, subdiviziunile de audit intern se instituie și activează conform modului stabilit de către autoritățile administrației publice respective, în condițiile prezentei legi și în conformitate cu normele legale care reglementează activitatea acestora.”

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) În cadrul entităților publice subordonate Guvernului care nu cad sub incidența alin. (1¹) și entităților publice din subordinea ministerelor pot fi instituite subdiviziuni de audit intern prin hotărâre de Guvern. Entitățile publice autonome față de Guvern au dreptul să instituie subdiviziune de audit intern în condițiile prezentei legi și în conformitate cu normele legale care reglementează activitatea entităților respective.”

alineatul (3) se abrogă;

alineatele (5)–(7) vor avea următorul cuprins:

„(5) Subdiviziunea de audit intern este dimensionată în baza volumului de activitate, conform criteriilor aprobate de către Guvern, astfel încât să asigure auditarea sistematică a întregului obiect al activității entității publice.

(6) Conducătorul subdiviziunii de audit intern deține certificat de calificare profesională în domeniul auditului intern în sectorul public, eliberat de către Ministerul Finanțelor, sau certificat de calificare cu recunoaștere internațională în domeniul auditului intern.

(7) Subdiviziunile de audit intern din cadrul entităților publice ierarhic superioare asigură efectuarea auditului intern în entitățile publice subordonate care nu dispun de subdiviziune de audit intern.”

articolul se completează cu alineatul (8) cu următorul cuprins:

„(8) Entitatea publică are dreptul să beneficieze de audit intern pe bază de contract. În acest caz, auditul intern este prestat de cel puțin o persoană care deține certificat de calificare profesională în domeniul auditului intern în sectorul public, eliberat de către Ministerul Finanțelor, sau certificat de calificare cu recunoaștere internațională în domeniul auditului intern.”

15. Articolul 20 va avea următorul cuprins:

„Articolul 20. Tipurile misiunilor de audit intern

În cadrul activității de audit intern se desfășoară următoarele tipuri de misiuni de audit:

a) misiuni de asigurare, care implică o analiză obiectivă a probelor de către auditorul intern pentru a formula opinii și concluzii cu privire la un sistem, la o activitate sau la un proces din cadrul entității publice auditate;

b) misiuni de consiliere, care au un caracter de consultare și se desfășoară la solicitarea beneficiarului misiunii, cu acordul managerului entității publice.”

16. Articolele 21 și 22 se abrogă.

17. Articolul 23 va avea următorul cuprins:

„Articolul 23. Drepturile și obligațiile persoanelor care efectuează auditul intern

(1) Persoanele care efectuează auditul intern au următoarele drepturi:

a) să obțină suportul necesar din partea personalului și managerului unității auditate;

b) să dispună de acces liber în încăperile entității publice;

c) să primească și să examineze documentele și datele relevante în format electronic, să solicite copiile și extrasele documentelor menționate și să ridice documentele în original, eliberând, la solicitare, o copie și o notă de recepționare;

d) să solicite și să primească informații și explicații de la personalul și managerul unității auditate;

e) să elaboreze, în caz de necesitate, proceduri pentru desfășurarea activității de audit intern;

f) să informeze managerul entității publice despre cele mai recente tendințe și practici de succes în domeniul auditului intern și să propună măsuri de aliniere la acestea;

g) să propună soluții de optimizare a activității de audit intern.

(2) Persoanele care efectuează auditul intern au următoarele obligații:

a) să activeze în conformitate cu cadrul normativ și principiile fundamentale ale activității de audit intern;

b) să elaboreze Carta de audit intern și Programul de asigurare și îmbunătățire a calității activității de audit intern;

c) să planifice și să raporteze activitatea de audit intern, inclusiv rezultatele misiunilor de audit intern, în modul și forma stabilite de către Ministerul Finanțelor;

d) să monitorizeze și să raporteze implementarea recomandărilor de audit;

e) să informeze în scris conducătorul ierarhic superior, managerul entității publice sau, după caz, organele de drept competente privind descoperirea unor indicii de potențiale fraude și corupție;

f) să informeze conducătorul ierarhic superior, managerul entității publice și, după caz, Ministerul Finanțelor cu privire la prejudiciile aduse independenței sau obiectivității activității de audit intern;

g) să remită Ministerului Finanțelor copia Cartei de audit intern, copia Planului strategic al activității de audit intern, copia Planului anual al activității de audit intern, copia Programului de asigurare și îmbunătățire a calității activității de audit intern, precum și copia procedurilor pentru desfășurarea activității de audit intern;

h) să-și îmbunătățească cunoștințele, priceperea și alte competențe necesare prin participarea, anual, la diverse forme de dezvoltare profesională continuă în domeniu, cu o durată de cel puțin 40 de ore academice, cu excepția perioadei de suspendare a activității.”

18. La articolul 24 alineatul (2):

în cuprinsul alineatului, textul „personalul unității de audit intern” se substituie cu textul „persoanele care efectuează auditul intern”;

la litera b), textul „informații verbale și scrise, precum” se substituie cu textul „informațiile, documentele”;

litera c) se abrogă;

la litera f), textul „conducătorul unității de audit intern” se substituie cu textul „persoanele care efectuează auditul intern”.

19. Articolul 25:

la alineatul (1) litera b), textul „unitatea de audit intern” se substituie cu textul „persoanele care efectuează auditul intern”;

la alineatul (2):

literele c)–f) vor avea următorul cuprins:

„c) să asigure independența persoanelor care efectuează auditul intern în realizarea și raportarea activităților de audit intern;

d) să autorizeze persoanele care efectuează auditul intern printr-un ordin privind efectuarea misiunii de audit intern;

e) să solicite, în scris, de la persoane terțe informația necesară pentru efectuarea auditului intern, la cererea persoanelor care efectuează auditul intern;

f) să aprobe Carta de audit intern, Planul strategic și Planul anual al activității de audit intern, Programul de asigurare și îmbunătățire a calității activității de audit intern, precum și procedurile pentru desfășurarea activității de audit intern;”

alineatul se completează cu literele g) și h) cu următorul cuprins:

„g) să întreprindă măsuri de soluționare a cazurilor de prejudiciere a independenței și obiectivității activității de audit intern;

h) să sesizeze organele de drept competente cu privire la indicii de potențiale fraude și corupție, raportate de auditul intern.”

20. La articolul 26, partea introductivă va avea următorul cuprins:

„Persoanele care efectuează auditul intern vor informa conducătorul activității de audit intern despre existența unui conflict de interese în următoarele cazuri:”.

21. La articolul 27 alineatul (2):

partea introductivă și litera a) vor avea următorul cuprins:

„Persoanele care efectuează auditul intern nu au dreptul:

a) să realizeze sarcini operaționale ale entității publice, precum și alte activități care pot constitui obiect al auditului intern;”

alineatul se completează cu litera e) cu următorul cuprins:

„e) să utilizeze în scopuri personale informații obținute în cadrul misiunilor de audit intern.”

22. Articolul 28 va avea următorul cuprins:

„Articolul 28. Raportarea activității de audit intern

Entitatea publică prezintă rapoarte cu privire la activitatea de audit intern în modul și forma stabilite de către Ministerul Finanțelor.”

23. Legea se completează cu articolul 28¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 28¹. Interacțiunea auditului intern cu auditul public extern

În scopul informării adecvate și evitării suprapunerilor activităților, subdiviziunile de audit intern colaborează cu Curtea de Conturi și remit acesteia:

- a) copia Planului anual al activității de audit intern;
- b) copia Raportului anual al activității de audit intern.”

24. Articolul 29:

la litera c), textul „unităților de audit intern” se substituie cu textul „de audit intern, indiferent de forma organizării acesteia”;

litera h) va avea următorul cuprins:

„h) reglementează modul de asociere și contractare în vederea asigurării auditului intern;”.

litera i) se abrogă.

25. La articolul 30, alineatul (2) se abrogă.

26. Articolele 31 și 34 se abrogă.

Art. II. – Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 32–35; art. 116), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 14 alineatul (2), litera g) se abrogă.

2. La articolul 43 alineatul (1), litera f) se abrogă.

Art. III. – La articolul 42 alineatul (3) litera f) din Legea nr. 271/2017 cu privire la auditul situațiilor financiare (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 7–17, art. 48), textul „art. 31 alin. (1) lit. f)” se substituie cu textul „art. 31 alin. (1) lit. e)”.

Art. IV. – Prezenta lege intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția articolului I punctul 14 referitor la articolul 19 alineatul (1¹), care se pune în aplicare de la 1 ianuarie 2020 – pentru autoritățile administrației publice locale de nivelul al doilea, și alineatul (6), care se pune în aplicare de la 1 ianuarie 2021, și cu excepția articolului III care intră în vigoare la 1 ianuarie 2019.

Art. V. – Guvernul:

a) în termen de 12 luni de la data publicării prezentei legi:

– va prezenta Parlamentului propuneri pentru aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege;

– va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege;

b) în termen de 4 luni de la data publicării prezentei legi, va dispune republicarea în Monitorul Oficial al Republicii Moldova a Legii nr. 229/2010 privind controlul financiar public intern.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

ЗАКОН

о внесении изменений в некоторые законодательные акты

Парламент принимает настоящий органический закон.

Ст. I. – В Закон о государственном внутреннем финансовом контроле № 229/2010 (Официальный монитор Республики Молдова, 2010 г., № 231–234, ст. 730), с последующими изменениями, внести следующие изменения:

1. По всему тексту закона слова «финансовый менеджмент и контроль» заменить словами «внутренний управленческий контроль» в соответствующем падеже.

2. В части (1) статьи 1 слова «правовую основу» заменить словами «правила и основные принципы организации».

3. В статье 3:

понятие «внутренний аудит» изложить в следующей редакции:

«внутренний аудит – независимая и объективная деятельность по предоставлению гарантий и консультированию, направленная на повышение ценности и улучшение деятельности публичного субъекта. Внутренний аудит содействует публичному субъекту в достижении его задач посредством систематического и методического подхода, оценивая и повышая эффективность процессов менеджмента рисков, контроля и управления;»;

после понятия «внутренний аудит» дополнить статью понятиями следующего содержания:

«внутренний аудит посредством ассоциирования – деятельность внутреннего аудита, осуществляемая на основе соглашения об ассоциации, заключенного между двумя или более публичными субъектами, которые сотрудничают для обеспечения деятельности внутреннего аудита;

внутренний аудит на договорной основе – деятельность внутреннего аудита, которую проводит юридическое или физическое лицо с компетенциями в области внутреннего аудита (поставщик), привлеченное публичным субъектом (бенефициаром), осуществляемая в соответствии с положениями настоящего закона;»;

понятие «внутренний контроль» заменить понятием «внутренний управленческий контроль» следующего содержания:

«внутренний управленческий контроль – система, организованная менеджером публичного субъекта и его персоналом в целях обеспечения надлежащего управления, охватывающая совокупность политик, процедур, внутренних правил, процессов и деятельности, осуществляемых в рамках публичного субъекта для управления рисками и предоставления разумных гарантий достижения задач и запланированных результатов;»;

понятие «государственный внутренний финансовый контроль» изложить в следующей редакции:

«государственный внутренний финансовый контроль – единая общая система, которую образуют внутренний управленческий контроль, внутренний аудит и их централизованная гармонизация, созданная в публичном секторе с целью содействия управлению публичными субъектами в соответствии с принципами надлежащего управления;»;

понятие «финансовый менеджмент и контроль» исключить;

в понятии «менеджмент рисков» слова «выявления, оценки, управления, мониторинга и контроля рисков,» заменить словами «выявления, регистрации, оценки, контроля, мониторинга и отчетности о рисках,»;

понятие «контрольная среда» изложить в следующей редакции:

«контрольная среда – отношение и действия менеджера публичного субъекта, операционных менеджеров и персонала относительно значения внутреннего управленческого контроля в рамках публичного субъекта, атмосферы, дисциплины и условий, необходимых для достижения задач публичного субъекта;»;

в понятии «миссия внутреннего аудита» слова «оценочная деятельность,» заменить словами «деятельность по предоставлению гарантий и консультированию,»;

понятие «управленческая ответственность» после слов «публичного субъекта» дополнить словами «и операционными менеджерами»;

понятие «аудируемое подразделение» изложить в следующей редакции:

«аудируемое подразделение – организационное подразделение или публичный субъект, ответственные за систему и/или процесс, подвергаемые оценке подразделением внутреннего аудита.»

4. Пункты а) и d) статьи 6 изложить в следующей редакции:

«а) экономичности, результативности и эффективности операций;»;

«d) надежности и целостности финансовой и операционной информации.».

5. Статью 7 изложить в следующей редакции:

«Статья 7. Предмет внутреннего управленческого контроля

Предметом внутреннего управленческого контроля являются все системы, процессы и деятельность в пределах сферы ответственности публичного субъекта.».

6. В пункте d) статьи 8 слово «информирование» заменить словом «информация».

7. В статье 9:

пункт b) дополнить словами «, методов и техник управления;»;

пункт c) дополнить словами «, включая делегирование полномочий и ответственности, а также определение порядка подчинения;»;

в пункте e) слова «кадровой политики и практики;» заменить словами «политики и практики управления человеческими ресурсами.»;

пункты d) и f) признать утратившими силу.

8. Статьи 10 и 11 изложить в следующей редакции:

«Статья 10. Менеджмент качественных характеристик и рисков

(1) Менеджер публичного субъекта и операционные менеджеры определяют цели, действия и показатели эффективности деятельности публичного субъекта и организационных подразделений, неся ответственность за мониторинг, выполнение этих задач и отчетность по ним.

(2) Менеджер публичного субъекта и операционные менеджеры определяют стратегию менеджмента рисков, на основе которой выявляют, регистрируют, оценивают, контролируют, осуществляют мониторинг и систематически отчитываются по рискам, которые могут повлиять на достижение поставленных целей.

Статья 11. Контрольные мероприятия

(1) Контрольные мероприятия организуются и проводятся по всем процессам и на всех уровнях публичного субъекта для устранения рисков и обеспечения достижения поставленных целей.

(2) Персонал публичного субъекта, в том числе менеджер публичного субъекта и операционные менеджеры, проводят, не ограничиваясь этим, контрольные мероприятия, включающие процедуры разрешения и утверждения, разделение задач, проверки, надзор, встречные проверки и контроль доступа к ресурсам. Контрольные мероприятия, осуществляемые посредством информационных систем, являются составной частью внутреннего управленческого контроля публичного субъекта.

(3) В рамках процессов проводятся эффективные с точки зрения расходов контрольные мероприятия, состоящие, в зависимости от времени осуществления, из:

а) проверок *ex ante*, организуемых до начала операции посредством контрольных мероприятий в целях предотвращения ошибок, существенных искажений, а также неэффективной или несоответствующей деятельности;

б) текущих проверок, организуемых в ходе операции для выявления и исключения ошибок или существенных искажений;

в) проверок *ex post*, организуемых по завершении операции для последующего обнаружения ошибок, нарушений, а также неэффективных или несоответствующих мероприятий.»

9. В статье 12:

в наименовании слово «Информирование» заменить словом «Информация»;

часть (1) изложить в следующей редакции:

«(1) Менеджер публичного субъекта и операционные менеджеры определяют источники достоверной, доступной и полной информации, а также ее количество, качество, периодичность и получателей, предоставляют сотрудникам необходимый доступ для выполнения обязанностей и организуют соответствующую систему регистрации данных.»

10. Часть (1) статьи 13 изложить в следующей редакции:

«(1) Менеджер публичного субъекта и операционные менеджеры организуют мониторинг ввиду оценки и своевременного обновления системы внутреннего управленческого контроля.»

11. В статье 14:

в наименовании слова «Способы организации» заменить словом «Организация»;

дополнить статью частью (2¹) следующего содержания:

«(2¹) Менеджер публичного субъекта назначает организационное подразделение, ответственное за координацию деятельности по организации и непрерывному осуществлению внутреннего управленческого контроля в субъекте.»;

в части (3):

в пункте b) слова «и реализацией запланированных качественных характеристик» исключить;

в пункте c) слово «администрирования» заменить словом «мониторинга»;

пункты e), f) и g) изложить в следующей редакции:

«e) разработки и утверждения соответствующей организационной структуры с целью достижения задач;

f) делегирования полномочий и обязанностей без освобождения делегирующего лица от ответственности за их исполнение;

g) документирования основных процессов и разработки рабочих процедур;»;

пункт j) признать утратившим силу;

пункт k) изложить в следующей редакции:

«k) внедрения соответствующих процедур предотвращения и выявления мошенничества и коррупции.»;

дополнить статью частями (4) и (5) следующего содержания:

«(4) Менеджер публичного субъекта обеспечивает координацию и мониторинг организации, непрерывного осуществления и развития внутреннего управленческого контроля в подведомственных публичных субъектах.

(5) В автономной территориальной единице с особым правовым статусом координация и мониторинг организации, непрерывного осуществления и развития внутреннего управленческого контроля в подведомственных публичных субъектах обеспечивается в порядке, установленном соответствующими органами публичного управления, в соответствии с условиями настоящего закона и согласно правовым положениям, регулирующим их деятельность.».

12. В статье 16:

в содержании статьи слова «о надлежащем управлении» заменить словами «об управленческой ответственности»;

часть (2) после слов «регулирует порядок» дополнить словом «оценки,» а слова «порядок самостоятельной оценки и» исключить.

13. Статью 17 изложить в следующей редакции:

«Статья 17. Цель и предмет внутреннего аудита

(1) Внутренний аудит имеет целью предоставление консультаций и объективного обеспечения результативности системы внутреннего управленческого контроля, предлагая рекомендации по совершенствованию данной системы и содействуя улучшению деятельности публичного субъекта.

(2) Предмет внутреннего аудита включает все системы, виды деятельности и процессы публичного субъекта.

(3) Внутренний аудит обеспечивает оценку не реже одного раза в три года процессов повышенного риска в следующих областях:

- а) финансы и бухгалтерский учет;
- б) государственные закупки;
- с) управление активами;
- д) информационные технологии.».

14. В статье 19:

часть (1) изложить в следующей редакции:

«(1) В целях оценки системы внутреннего управленческого контроля публичный субъект организует внутренний аудит в следующих формах:

- а) внутренний аудит, который осуществляет подразделение, созданное в структуре публичного субъекта;
- б) внутренний аудит посредством ассоциирования;
- с) внутренний аудит на договорной основе.»;

дополнить статью частями (1¹) и (1²) следующего содержания:

«(1¹) Подразделение внутреннего аудита создается в составе не менее чем трех штатных единиц в структурах министерств, Национальной кассы социального страхования, Национальной медицинской страховой компании и не менее чем двух штатных единиц – в структуре органов местного публичного управления второго уровня.

(1²) В публичных субъектах автономной территориальной единицы с особым правовым статусом подразделения внутреннего аудита создаются и функционируют в порядке, установленном соответствующими органами публичного управления, в соответствии с условиями настоящего закона и согласно правовым положениям, регулирующим их деятельность.»;

часть (2) изложить в следующей редакции:

«(2) В публичных субъектах, подведомственных Правительству, на которые не распространяется действие части (1¹), и публичных субъектах, подведомственных министерствам, постановлением Правительства могут создаваться подразделения внутреннего аудита. Автономные по отношению к Пра-

вительству публичные субъекты имеют право создавать подразделения внутреннего аудита в соответствии с положениями настоящего закона и правовыми нормами, регулирующими деятельность соответствующих субъектов.»;

часть (3) признать утратившей силу;

части (5)–(7) изложить в следующей редакции:

«(5) Размеры подразделения внутреннего аудита определяются исходя из объема деятельности на основе утвержденных Правительством критериев с тем, чтобы обеспечить систематический аудит всего объекта деятельности публичного субъекта.

(6) Руководитель подразделения внутреннего аудита обладает сертификатом профессиональной квалификации в области внутреннего аудита в публичном секторе, выданным Министерством финансов, или сертификатом квалификации в области внутреннего аудита, признанным на международном уровне.

(7) Подразделения внутреннего аудита из вышестоящих публичных субъектов обеспечивают проведение внутреннего аудита в подведомственных публичных субъектах, не имеющих своих подразделений внутреннего аудита.»;

дополнить статью частью (8) следующего содержания:

«(8) Публичный субъект вправе воспользоваться внутренним аудитом на договорной основе. В этом случае внутренний аудит предоставляется по меньшей мере одним лицом, имеющим сертификат профессиональной квалификации в области внутреннего аудита в публичном секторе, выданный Министерством финансов, или сертификат квалификации в области внутреннего аудита, признанный на международном уровне.».

15. Статью 20 изложить в следующей редакции:

«Статья 20. Виды миссий внутреннего аудита

В рамках деятельности внутреннего аудита осуществляются следующие виды миссий аудита:

а) миссии обеспечения, предполагающие проведение внутренним аудитором объективного анализа доказательств для составления мнений и заключений в отношении системы, деятельности или процесса в аудируемом публичном субъекте;

в) миссии консультирования, проходящие в форме консультации по запросу бенефициара миссии с согласия менеджера публичного субъекта.».

16. Статьи 21 и 22 признать утратившими силу.

17. Статью 23 изложить в следующей редакции:

«Статья 23. Права и обязанности лиц, осуществляющих
внутренний аудит

(1) Лица, осуществляющие внутренний аудит, имеют право:

а) пользоваться необходимым содействием персонала и менеджера аудируемого подразделения;

б) иметь свободный доступ в помещения публичного субъекта;

с) получать и изучать соответствующую документацию и данные в электронном виде, запрашивать копии и выписки из указанных документов и изымать оригиналы документов с оставлением, по запросу, копии и расписки в получении;

д) запрашивать и получать информацию и разъяснения от персонала и менеджера аудируемого подразделения;

е) разрабатывать в случае необходимости процедуры для осуществления деятельности внутреннего аудита;

ф) уведомлять менеджера публичного субъекта о последних тенденциях и успешной практике в области внутреннего аудита и предлагать меры выравнивания с ними;

г) предлагать решения по оптимизации деятельности внутреннего аудита.

(2) Лица, осуществляющие внутренний аудит, обязаны:

а) осуществлять деятельность в соответствии с нормативной базой и основными принципами деятельности внутреннего аудита;

б) разрабатывать карту внутреннего аудита и Программу обеспечения и повышения качества деятельности внутреннего аудита;

с) планировать деятельность внутреннего аудита и представлять по ней отчетность, включая результаты миссий внутреннего аудита, в порядке и согласно форме, установленной Министерством финансов;

д) осуществлять мониторинг внедрения аудиторских рекомендаций и представлять по нему отчетность;

е) письменно уведомлять вышестоящего руководителя, менеджера публичного субъекта и, по обстоятельствам, компетентные правоохранительные органы об обнаруженных признаках предполагаемого мошенничества и коррупции;

f) уведомлять вышестоящего руководителя, менеджера публичного субъекта и, по обстоятельствам, Министерство финансов о нарушении независимости или объективности деятельности внутреннего аудита;

g) направлять Министерству финансов копию Карты внутреннего аудита, копию Стратегического плана деятельности внутреннего аудита, копию Годового плана деятельности внутреннего аудита, копию Программы обеспечения и повышения качества деятельности внутреннего аудита, а также копию процедур осуществления деятельности внутреннего аудита;

h) совершенствовать свои знания, навыки и другие необходимые компетенции посредством участия в различных формах непрерывной профессиональной подготовки в данной сфере сроком не менее 40 академических часов ежегодно, кроме срока приостановления деятельности.».

18. В части (2) статьи 24:

В содержании части слова «персонал подразделения внутреннего аудита» заменить словами «лица, осуществляющие внутренний аудит,» в соответствующем падеже;

в пункте b) слова «устную и письменную информацию, а также» заменить словами «информацию, документацию и»;

пункт c) признать утратившим силу;

в пункте f) слова «руководителя подразделения внутреннего аудита» заменить словами «лиц, осуществляющих внутренний аудит,».

19. В статье 25:

в пункте b) части (1) слова «подразделения внутреннего аудита» заменить словами «лиц, осуществляющих внутренний аудит,»;

в части (2):

пункты c)–f) изложить в следующей редакции:

«c) обеспечивать независимость лиц, осуществляющих внутренний аудит, в осуществлении деятельности внутреннего аудита и составлении отчетности по ней;

d) приказом уполномочивать лиц, осуществляющих внутренний аудит, на проведение миссии внутреннего аудита;

е) по требованию лиц, осуществляющих внутренний аудит, запрашивать в письменном виде от третьих лиц необходимую в связи с проведением внутреннего аудита информацию;

ф) утверждать Карту внутреннего аудита, Стратегический и Годовой план деятельности внутреннего аудита, Программу обеспечения и повышения качества деятельности внутреннего аудита, а также процедуры осуществления деятельности внутреннего аудита;»;

дополнить часть пунктами g) и h) следующего содержания:

«g) принимать меры по разрешению случаев нарушения независимости и объективности деятельности внутреннего аудита;

h) уведомлять компетентные правоохранительные органы о признаках предполагаемого мошенничества и коррупции, о которых сообщается в ходе внутреннего аудита.».

20. Вводную часть статьи 26 изложить в следующей редакции:

«Лица, осуществляющие внутренний аудит, информируют руководителя деятельности внутреннего аудита о наличии конфликта интересов в следующих случаях:».

21. В части (2) статьи 27:

вводную часть и пункт а) изложить в следующей редакции:

«Лица, осуществляющие внутренний аудит, не вправе:

а) выполнять операционные задачи публичного субъекта, а также другие виды деятельности, которые могут быть объектом внутреннего аудита;»

дополнить часть пунктом е) следующего содержания:

«е) использовать в личных целях информацию, полученную в рамках миссий внутреннего аудита.».

22. Статью 28 изложить в следующей редакции:

«Статья 28. Отчетность о деятельности внутреннего аудита

Публичный субъект представляет отчеты о деятельности внутреннего аудита в порядке и согласно форме, установленной Министерством финансов.».

23. Дополнить закон статьей 28¹ следующего содержания:

«Статья 28¹. Взаимодействие внутреннего аудита с внешним публичным аудитом

С целью надлежащего информирования и во избежание пересечения их деятельности подразделения внутреннего аудита сотрудничают со Счетной палатой, направляя ей:

- a) копию Годового плана деятельности внутреннего аудита;
- b) копию Годового отчета о деятельности внутреннего аудита.».

24. В статье 29:

в пункте с) слова «подразделений внутреннего аудита» заменить словами «внутреннего аудита, независимо от формы его организации,»;

пункт h) изложить в следующей редакции:

«h) регулирует порядок ассоциирования и заключения договоров с целью обеспечения внутреннего аудита;»;

пункт i) признать утратившим силу.

25. Часть (2) статьи 30 признать утратившей силу.

26. Статьи 31 и 34 признать утратившими силу.

Ст. II. – В Закон о местном публичном управлении № 436/2006 (Официальный монитор Республики Молдова, 2007 г., № 32–35, ст. 116), с последующими изменениями, внести следующие изменения:

1. Пункт g) части (2) статьи 14 признать утратившим силу.

2. Пункт f) части (1) статьи 43 признать утратившим силу.

Ст. III. – В пункте f) части (3) статьи 42 Закона об аудите финансовых отчетов № 271/2017 (Официальный монитор Республики Молдова, 2018 г., № 7–17, ст. 48) слова «пунктом f) части (1) статьи 31;» заменить словами «пунктом e) части (1) статьи 31;».

Ст. IV. – Настоящий закон вступает в силу в месячный срок со дня опубликования в Официальном мониторе Республики Молдова, за исключением пункта 14 статьи I в отношении части (1¹) статьи 19, которая применяется с

1 января 2020 года, – в отношении органов местного публичного управления второго уровня, и части (6) статьи 19, которая применяется с 1 января 2021 года, и за исключением статьи III, которая вступает в силу 1 января 2019 года.

Ст. V. – Правительству:

- а) в течение 12 месяцев со дня опубликования настоящего закона:
 - представить Парламенту предложения по приведению действующего законодательства в соответствие с настоящим законом;
 - привести свои нормативные акты в соответствие с настоящим законом;
- б) в течение 4 месяцев со дня опубликования настоящего закона распорядиться о повторном опубликовании Закона о государственном внутреннем финансовом контроле № 229/2010 в Официальном мониторе Республики Молдова.

ПРЕДСЕДАТЕЛЬ ПАРЛАМЕНТА

SINTEZA
amendamentelor, propunerilor și obiecțiilor
la proiectul de act legislativ
nr.271 din 19.07.2018

Nr. crt.	Textul părții constitutive a actului legislativ în vigoare care se propune a fi modificat, completat sau abrogat	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului, propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii, obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Notă
1	2	3	4	5	6	7
Art. I. – Legea nr. 229 din 23 septembrie 2010 privind controlul financiar public intern						
1		Obiecție de ordin general	Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului	Referitor la procedura de înaintare a proiectului de lege spre examinare în Parlament, atenționăm asupra necesității respectării următoarelor prevederi obligatorii: - nota informativă nu conține informația referitoare la avizarea proiectului de lege de către Consiliul controlului financiar	La solicitarea Comisiei Consiliul controlului financiar a prezentat opinia sa prin scrisoarea Ministerului Finanțelor nr.14-03/210/910 din 02.10.2018. Potrivit acesteia Consiliul a decis susținerea proiectului și a înaintat 2 propuneri.	

			<p>public intern, care, potrivit art.30 alin.1) lit.a) al Legii nr.229/2010, are atribuția de a aviza proiectele actelor normative în domeniul controlului financiar public intern;</p> <p>- în contextul abrogării unor norme din Legea nr.436/2006, care prevăd competența consiliului raional de a decide asupra efectuării auditului intern, urma a fi respectat principiul dialogului instituțional stabilit la art.3 lit.g) din Legea privind descentralizarea administrativă nr.435-XVI din 28.12.2006, care presupune informarea și consultarea de către stat a autorităților publice locale asupra oricăror chestiuni ce le privesc în</p>	<p>- La solicitarea Comisiei Congresul Autorităților Locale prin scrisoarea nr.90 din 25.09.2018 a prezentat avizul său, considerînd că proiectul poate fi susținut spre a fi promovat, doar după introducerea unei propuneri.</p>	
--	--	--	---	--	--

				mod direct ori sunt legate de procesul descentralizării administrative.	
2		Obiecții de procedură	Congresului Autorităților Locale din Moldova	CALM menționează că Proiectul contravine principiilor de organizare și funcționare a APL, garantate de normele constituționale, internaționale și legale din domeniul respectiv. Cele menționate se bazează pe următoarele. 1. Conform art. 6 alin. (5) din Legea privind administrația publică locală <i>„autoritățile administrației publice centrale consultă asociațiile reprezentative ale autorităților administrației publice locale în problemele ce țin de administrația publică locală”</i> . Prevederea respectivă a fost încălcată, autorul nu	Comisia a solicitat și a primit avizul de la Congresului Autorităților Locale din Moldova. Proiectul de lege are ca scop eliminarea unor conflicte de norme între doua acte legislative în vigoare și anume, aducerea prevederilor Legii privind administrația publică locală nr. 436 din 28 decembrie 2006, în concordanță cu Legea privind controlul financiar public intern nr.229 din 23 septembrie 2010, prin excluderea competențelor consiliului local și, respectiv, consiliului raional cu privire la

				<p>ne-a consultat pe problema ce vizează direct APL - noi atribuții (standarde) și structuri în domeniul controlului financiar public intern. Atenționăm că abordări de acest gen, când inițiative (proiecte) importante cu impact asupra APL sunt trecute fără consultarea asociațiilor reprezentative, sunt tot mai frecvente. Cu atât mai mult, <i>un obiectiv absolut nerealizat</i> rămân standardele de consultare a APL de către autoritățile centrale conform Cartei Europene a Autonomiei Locale (a se vedea Recomandarea 328 (2012) a Consiliului Europei (se anexează)).</p>	<p>„deciderea efectuării auditului intern”.</p>	
3	<p>Articolul 2. Domeniul de aplicare</p>		<p>Consiliul controlului</p>	<p>Să fie incluse în domeniul de aplicare a Legii CFPI:</p>	<p>Nu se acceptă.</p>	

	Prevederile legii se aplică autorităților administrației publice centrale și locale, instituțiilor publice, precum și autorităților/instituțiilor autonome care gestionează mijloace ale bugetului public național.		financiar public intern	„Întreprinderile de Stat, Întreprinderile Municipale și Societățile pe Acțiuni cu capital integral de stat/municipal”		
4		La pct.3, la articolul 3: noțiunea de „audit intern” va avea următorul cuprins: „ <i>audit intern</i> – activitate independentă de asigurare obiectivă și de consiliere, destinată să adauge valoare și să îmbunătățească operațiunile unei entități publice. Ajută entitatea publică în îndeplinirea obiectivelor sale printr-o abordare sistematică și metodică care evaluează și îmbunătățește eficacitatea proceselor	Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului	La pct.3, care vizează expunerea într-un nou cuprins a noțiunii de „audit intern”, considerăm că topica propoziției a 2-a nu este respectată, deoarece, potrivit regulilor gramaticale, propoziția debutează cu subiect, fiind urmată de predicat și alte părți de propoziție. La fel, considerăm redacția propusă de autori, ca fiind confuză, ori, utilizarea cuvintelor „activitate (...) de asigurare obiectivă”, nu	Se acceptă parțial (în varianta propusă de deputatul Ștefan Creangă).	

		<p>de management al riscului, control și guvernanță;”</p> <p>„<i>audit intern prin asociere</i> – activitate realizată în baza unui acord de asociere încheiat între două sau mai multe entități publice, care cooperează pentru asigurarea activității de audit intern;</p> <p><i>audit intern pe bază de contract</i> – angajare în bază contractuală a unei persoane juridice sau fizice specializate (furnizor) în vederea desfășurării de către aceasta a activității de audit intern, care în mod obișnuit ar fi desfășurată de către entitatea publică (beneficiar).</p>		<p>definește noțiunea de audit intern. Totodată, propunem înlocuirea cuvântului „operațiunile” cu cuvântul „activitatea”. Propunem autorilor examinarea posibilității expunerii noțiunii „audit intern prin asociere” și „audit intern pe bază de contract” cu următorul cuprins:</p> <p><i>audit intern prin asociere</i> – presupune crearea unei unități de audit intern comune, care asigură funcția de audit la câteva entități publice ce au domenii similare de activitate.</p> <p><i>audit intern pe bază de contract</i> – contractarea de către entitatea publică a unui auditor calificat sau a unei entități de audit cu scopul desfășurării de</p>		
--	--	---	--	---	--	--

			<p>Deputatul Ștefan Creangă</p>	<p>către aceștia a activității de audit.</p> <p>Propun următoarea redacție a următoarelor nuțiuni:</p> <p>„ <i>audit intern</i> – activitate independentă și obiectivă de asigurare și consiliere, destinată să adauge valoare și să îmbunătățească activitatea unei entități publice. Auditul intern ajută entitatea publică în îndeplinirea obiectivelor sale printr-o abordare sistematică și metodică, evaluînd și îmbunătățind eficacitatea proceselor de management al riscului, control și guvernanză;</p> <p><i>audit intern prin asociere</i> – activitate de audit intern realizată în baza unui acord de asociere încheiat între două sau mai multe</p>	<p>Se acceptă.</p>	
--	--	--	---------------------------------	--	--------------------	--

			<p>entități publice, care cooperează pentru asigurarea activității de audit intern;</p> <p><i>audit intern pe bază de contract</i> - activitate de audit intern realizată de către persoane juridice sau persoane fizice cu competențe în domeniul auditului intern (furnizori) contractați de către entitatea publică (beneficiar) și desfășurată conform prevederilor prezentei legi.”</p> <p>Totodată, noțiunea „control intern” se va substitui cu noțiunea „control intern managerial” cu următorul cuprins: „control intern managerial – sistem organizat de managerul entității publice și personalul acesteia în</p>		
--	--	--	--	--	--

				scopul asigurării bunei guvernări, care cuprinde totalitatea politicilor, procedurilor, regulilor interne, proceselor și activităților realizate în cadrul entității publice pentru a gestiona riscurile și a oferi o asigurare rezonabilă privind atingerea obiectivelor și rezultatelor planificate;”		
5		La pct.12,subpct. 4). „(4) Managerul entității publice asigură coordonarea și monitorizarea modului de organizare și menținere a controlului intern managerial în cadrul entităților publice subordonate.”	Deputatul Ștefan Creangă	La pct. 12 următoarea redacție a alin. (4) din art.14 „(4) Managerul entității publice asigură coordonarea și monitorizarea organizării, menținerii și dezvoltării controlului intern managerial în cadrul entităților publice subordonate.”	Se acceptă.	
6		La pct.12	Deputatul Elena Bacalu	Articolul 14 se completează cu alin.(5) cu următorul cuprins: ”(5) în unitatea teritorială autonomă cu	Se acceptă.	

				statut juridic special coordonarea și monitorizarea modului de organizare și menținere a controlului intern managerial în cadrul entităților publice subordonate se asigură conform modului stabilit de către autoritățile administrației publice respective în condițiile prezentei legi și în conformitate cu normele legale care reglementează activitatea acestora.”		
7		La pct. 15 „(1 ¹) Subdiviziunea de audit intern se instituie în structura ministerelor, Casei Naționale de Asigurări Sociale, Companiei Naționale de Asigurări în Medicină și a autorităților administrației publice locale de nivelul doi.”;	Deputatul Ștefan Creangă	la pct. 15 următoarea redacție a alin.: „ (1 ¹) Subdiviziunea de audit intern se instituie în număr de cel puțin 3 unități de personal în structura ministerelor, Casei Naționale de Asigurări Sociale și Companiei Naționale de Asigurări în Medicină și în număr de cel puțin 2	Se acceptă.	

				unități de personal în autoritățile administrației publice locale de nivelul doi.”	
8		<p>Pct. 15, subpct.3) „(2) În cadrul entităților publice subordonate Guvernului care nu cad sub incidența alin.(1¹) pot fi instituite subdiviziuni de audit intern la decizia Guvernului, dacă normele speciale nu prevăd altfel. Entitățile publice autonome față de Guvern au dreptul să instituie subdiviziune de audit intern în condițiile prezentului articol și în conformitate cu normele legale care reglementează activitatea entităților respective.”;</p>	Deputatul Ștefan Creangă	<p>La pct. 15 următoarea redacție a alin.(2) din art.19: „(2) În cadrul entităților publice subordonate Guvernului care nu cad sub incidența alin. (1¹) și entităților publice din subordinea ministerelor pot fi instituite subdiviziuni de audit intern prin hotărîre de Guvern. Entitățile publice autonome față de Guvern au dreptul să instituie subdiviziune de audit intern în condițiile prezentei legi și în conformitate cu normele legale care reglementează activitatea entităților respective.”;</p>	Se acceptă.

9			Deputatul Elena Bacalu	<p>Articolul 19 se completează cu alin.((1²) cu următorul cuprins:</p> <p>”(1²) In cadrul entităților publice din unitatea teritorială autonomă cu statut juridic special subdiviziunile de audit intern se instituie și activează conform modului stabilit de către autoritățile administrației publice respective în condițiile prezentei legi și în conformitate cu normele legale care reglementează activitatea acestora.”</p>	Se acceptă.	
10		La articolul 19: alineatul (5) va avea următorul cuprins: „(5) Subdiviziunea de audit intern este creată din cel puțin trei unități de personal și este dimensionată în baza	Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului	Norma instituită la art.19 alin.(5), potrivit căreia subdiviziunea de audit este creată din cel puțin trei unități de personal, considerăm a fi arbitrară, neavând ca temei realități specifice unei	Se acceptă parțial (în redacția propusă de deputatul Ștefan Creangă) Necesitatea reglementării numărului minim de auditori interni este	

		<p>volumului de activitate astfel încât să asigure auditarea sistematică a întregului obiect al activității entității publice.”</p>		<p>entități publice. Urmează a fi stabilite criterii clare, în prisma cărora va fi identificat numărul de personal necesar pentru a îndeplini atribuțiile ce reies din activitatea de audit intern.</p>	<p>argumentată prin faptul că, potrivit prevederilor normative în vigoare, entitatea publică își instituie funcția de audit intern în limita statelor de personal disponibile. Aceasta a favorizat, în deosebi în cadrul entităților publice mici, formarea subdiviziunilor de audit intern create dintr-un singur auditor intern. La data de 31.12.2017, 53% din subdiviziunile de audit intern din sectorul public sunt create dintr-o singură unitate de personal. Acest fapt nu permite conformarea deplină a activității subdiviziunilor menționate la cerințele standardelor profesionale în</p>	
--	--	---	--	---	--	--

					<p>domeniu, în special pe aspectele de implementare a instrumentelor de asigurare și îmbunătățire a calității. Practica demonstrează că cele mai semnificative reușite sunt atinse de subdiviziunile de audit intern, care dispun de mai multe resurse administrative (umane, financiare), indiferent de nivelul de finanțare (central sau local) sau forma de organizare a entității publice în care sunt instituite.</p> <p>Concomitent, entitățile publice care nu pot menține o structură specializată corespunzător cerințelor minime pot apela la celelalte forme de organizare a</p>
--	--	--	--	--	---

			Deputatul Ștefan Creangă	La pct.15 următoarea redacție a alin.(5) din art.19: „(5) Subdiviziunea de audit intern este dimensionată în baza volumului de activitate, conform criteriilor stabilite de	auditului intern, (prin intermediul subdiviziunii organului ierarhic superior, prin asociere sau contractare de servicii). Criteriul de determinare a numărului exact de auditori interni pentru entitatea publică vor fi stabilite în cadrul normativ secundar elaborat de către Guvern, art. 19, alin. (5) din pct.15 al prezentului proiect fiind redactat corespunzător.	
					Se acceptă.	

			<p>Congresul Autorităților Publice Locale</p>	<p>Guvern, astfel încât să asigure auditarea sistematică a întregului obiect al activității entității publice.”, iar alin.(7)¹ urmează a fi alin.(8).</p> <p>PL, în special cele de nivelul I, dispun de un număr mic (de câteva persoane) ca personal al primăriei. Plus la acesta, la stabilirea statelor de personal prevederile legale și normative în vigoare sunt centralizate, fiind solicitate avizul Cancelariei de Stat și, în unele cazuri, sunt interzise suplینiri de personal, cu acoperirea cu condițiile impuse de Fondul Monetar Internațional, etc. În rezultat cel puțin jumătate din funcțiile de execuție ale APL de nivelul I sunt <i>auditori</i></p>	<p>Se acceptă parțial (în redacția propusă de deputatul Ștefan Creangă).</p> <p>Atât Legea privind controlul financiar public intern nr.229 din 23 septembrie 2010 în vigoare cât și proiectul actului normativ examinat, prevăd obligația instituirii subdiviziunii de audit intern doar în cadrul APL de nivelul II. Concomitent, pentru APL de nivelul I această formă de organizare a activității de audit intern nu este</p>
--	--	--	---	---	---

			<p><i>interni de diferit rang (a se vedea Secțiunea II din Capitolul III din Anexa la Clasificatorul unic al funcțiilor publice). Apare întrebarea cine va realiza zecile de atribuțiile proprii și delegate APL, care cresc în fiecare an!? Se creează impresia că autorul (Ministerul Finanțelor), dar și alte autorități centrale, sunt preocupate exclusiv de promovarea intereselor lor departamentale. Astfel <i>instituirea conform Proiectului a subdiviziunilor de audit intern din cel puțin 3 persoane sunt excesive pentru APL, inclusiv raportat la numărul de personal al autorității locale executive. Același lucru putem spune de instituirea noțiunii de „manageri</i></i></p>	<p>obligatorie, proiectul actului normativ stabilind alternative de organizare și anume: audit intern prin asociere și audit intern pe bază de contract. Pentru APL, autorul propune termen de intrare în vigoare a articolului respectiv începând cu 01.01.2020 fiind oferită posibilitatea consolidării capacităților instituționale și profesionale la nivelul acestora.</p>	
--	--	--	--	---	--

			Comisie administrație publică	<p><i>operaționali”, care poate fi aplicată doar la entități publice mari, în temei de la nivelul central.</i></p> <p>Punctul 15 alin.(5) din proiectul de lege prevede instituirea subdiviziunilor de audit intern din cel puțin 3 persoane, considerăm că această normă este arbitrară și excesivă pentru APL, inclusiv raportată la numărul de personal al autorităților locale executive. Totodată, norma respectivă trebuie să prevadă și unele criterii clare (mărimea entității publice, complexitatea, structura organizațională) pentru a identifica numărul de personal necesar pentru fiecare subdiviziune de audit intern.</p>	Se acceptă parțial (în redacția propusă de deputatul Ștefan Creangă).	
--	--	--	-------------------------------------	--	---	--

11		<p>Art.19 aliniatul (6) va avea următorul cuprins: „(6) Managerul subdiviziunii de audit intern deține certificat de calificare profesională în domeniul auditului intern, eliberat de către Ministerul Finanțelor, sau certificat de calificare cu recunoaștere internațională în domeniul auditului intern.”;</p>	<p>Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului</p>	<p>La pct.15, referitor la completarea art.19 cu alin.(6), care instituie obligația deținerii certificatului de calificare profesională în domeniul auditului intern în sectorul public doar de către conducătorul subdiviziunii de audit, ne exprimăm îngrijorarea referitoare la o posibilă pregătire insuficientă a personalului de execuție din subdiviziunea de audit. Considerăm imperioasă deținerea cunoștințelor în domeniu, de către tot personalul subdiviziunii de audit, având ca temei specificul și complexitatea activității acestora. Desfășurarea unor tipuri de audit ca – auditul financiar sau auditul tehnologiilor informaționale, necesită</p>	<p>Nu se acceptă. Odată cu instituirea în sectorul public a funcției de audit intern, pentru asigurarea calității acesteia, a devenit necesar impunerea unor cerințe minime față de competențele profesionale ale persoanelor care ocupă aceste posturi. În acest context, Clasificatorul unic al funcțiilor publice, aprobat prin Legea nr. 155 din 21.07.2011, pentru postul de auditor intern superior și auditor intern principal, stabilește cerințe privind deținerea certificatului de calificare al auditorului din sectorul public și, respectiv, certificatului de</p>	
----	--	--	---	--	---	--

			<p>cunoștințe suplimentare, iar reglementarea inadecvată a cerințelor de profesionalism ale personalului subdiviziunii de audit intern poate crea vulnerabilitate, dar și există riscul prezentării unor informații care nu reflectă pe deplin activitatea entității publice. Reieșind din faptul că, potrivit Art.III, norma referitoare la obligația de deținere a certificatului de calificare se pune în aplicare din ianuarie 2021, considerăm adecvat, ca termenul respectiv să fie aplicabil nu doar conducătorului subdiviziunii de audit intern, dar și personalului subdiviziunii.</p>	<p>calificare în domeniul specializat al auditorului din sectorul public. Totodată, se constată o lacună a cadrului legislativ privind cerințele minime față de funcțiile de conducere a subdiviziunilor de audit intern, pentru ocuparea cărora nu este obligatorie deținerea unui certificat de calificare profesională în domeniu. Situația respectivă generează încadrarea în sistem a persoanelor, care nu posedă pregătirea profesională necesară pentru realizarea acestei activități în conformitate cu standardele profesionale.</p>	
--	--	--	--	---	--

					<p>Astfel, în situația în care Clasificatorul unic al funcțiilor publice nu delimitează postul de șef direcție/secție/serviciu audit intern de celelalte posturi de conducere, s-a considerat necesar includerea prevederilor cu privire la obligația deținerii de către conducătorii subdiviziunilor de audit intern a certificatului de calificare profesională în domeniul în prezentul proiect de act normativ.</p>	
12		<p>„Articolul 20. Tipurile misiunilor de audit intern În cadrul activității de audit intern se desfășoară următoarele tipuri de misiuni de audit:</p>	Deputatul Ștefan Creangă	La pct.16 următoarea redacție a lit.a) din art.20: „ a) misiuni de asigurare, care implică o analiză obiectivă a probelor de către auditorul intern pentru a formula opinii și	Se acceptă.	

		a) misiuni de asigurare, care implică o analiză obiectivă a probelor de către auditorul intern pentru a formula opinii și concluzii cu privire la entitate, un sistem, o activitate sau un proces.		concluzii cu privire la un sistem, la o activitate sau la un proces din cadrul entității auditate.		
13		La articolul 23 alineatul (2) litera e) se expune în următoarea redacție: a) să informeze în scris conducătorul ierarhic, managerul entității publice sau, după caz, organele de drept competente privind descoperirea unor indicii de potențiale fraude și corupție; h) să-și îmbunătățească cunoștințele, priceperea și alte competențe necesare printr-o pregătire profesională continuă.	Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului	Potrivit pct.18, art.23 se expune într-o nouă redacție, iar potrivit alin. (2) lit. h), persoanele ce efectuează auditul intern au obligația de a-și îmbunătăți cunoștințele, printr-o pregătire profesională continuă. Considerăm norma evazivă, aceasta neoferind claritate deplină. Putem aduce ca exemplu de claritate suficientă norma art.31 alin.(1) lit. e) a Legii nr.271/2017 privind auditul situațiilor financiare, potrivit căreia auditorul este obligat să-	Se acceptă în varianta propusă de deputatul Ștefan Creangă. Art.23, alin. (2), lit h) a fost expus în următoarea redacție: „să-și îmbunătățească cunoștințele, priceperea și alte competențe necesare prin participare la diverse forme de dezvoltare profesională continuă în domeniu cu o durată de cel puțin 40 ore academice anual, cu excepția perioadei de suspendare a activității”.	

			<p>și ridice nivelul de calificare, începînd cu anul următor anului înregistrării în Registrul public al auditorilor, urmînd un curs de instruire cu durata de 40 de ore academice, pe o perioadă de 12 luni consecutive, cu excepția perioadei de suspendare a activității.</p>	
		<p>Deputatul Ștefan Creangă</p>	<p>La pct.18 următoarea redacție a lit.h) alin.(2) din art.23: „h) să-și îmbunătățească cunoștințele, priceperea și alte competențe necesare prin participarea anuală la diverse forme de dezvoltare profesională continuă în domeniu cu o durată de cel puțin 40 ore academice, cu excepția perioadei de suspendare a activității”.</p>	<p>Se acceptă.</p>

	<p>Ministerul Finanțelor este responsabil de elaborarea și monitorizarea politicii în domeniul controlului financiar public intern și îndeplinește următoarele atribuții:</p> <p>a) elaborează, promovează și monitorizează politicile în domeniul controlului financiar public intern;</p> <p>b) elaborează și actualizează cadrul normativ în domeniul controlului financiar public intern;...</p> <p>j) colaborează cu organismele internaționale și instituțiile de specialitate din domeniul controlului financiar public intern.</p>			avizul Finanțelor	Ministerului	
II. Art.IV						
16		Art.IV. – Guvernul:	Direcția generală juridică a	Se va atrage o atenție sporită asupra redactării	Se acceptă.	


			<p>Publice Locale din Moldova</p> <p>vedea pct. 11, subpct. 2) din pct. 12; subpct. 4) din pct. 14, pct. 15, pct. 16, pct. 18 și pct. 23 din Art. I la Proiect.). <i>Autoritățile administrației publice centrale nu pot să stabilească ori să impună competențe autorităților publice locale fără o evaluare prealabilă a impactului financiar pe care aceste competențe l-ar putea genera, fără o consultare a autorităților locale de nivelul corespunzător și fără ca colectivitățile locale să fie asigurate cu mijloacele financiare necesare</i> (art. 10 din Legea privind administrația publică locală). <i>Este interzisă orice delegare de competențe fără alocarea de surse financiare, necesare</i></p>	<p>atribuirea unor competențe și atribuții noi entităților publice, inclusiv APL. Prevederile menționate există în cadrul normativ în vigoare încă din a.2011, proiectul de act normativ aducând doar unele concretizări și eliminând interpretările ambigue privind punerea în aplicare a normelor existente. Desemnarea subdiviziunii organizaționale responsabile de coordonarea activităților de organizare și menținere a controlului intern managerial, are menirea de a fortifica managementul</p>	
--	--	--	--	---	--

			<p>pentru a se acoperi costul realizării competențelor respective. <i>Criteriile de distribuire a suportului financiar acordat de stat unităților administrativ-teritoriale trebuie să fie obiective și stabilite conform legii</i> (art. 81 din Legea privind administrația publică locală). <i>Delegarea de competențe este efectivă doar din momentul în care a avut loc transferul resurselor financiare și materiale necesare și suficiente</i> (art. 6 din Legea privind descentralizarea administrativă).</p> <p>Respectiv Nota informativă la Proiect constată că „proiectul nu implică costuri suplimentare”, ceea ce nu este adevărat.</p> <p>Propunere de compromis: Având în</p>	<p>entităților publice, fără implicarea resurselor suplimentare, precum și facilitează punerea în aplicare a prevederilor Legii privind controlul financiar public intern nr.229 din 23.09.2010.</p>
--	--	--	--	--

				vedere că Proiectul se află la o perioadă avansată propunem ca art. IV din Proiect să fie completat cu un nou pct. 2 (prezentul punct 2 va deveni respectiv punctul 3) cu următorul cuprins: „2. În cazul autorităților administrației publice locale competențele prevăzute de prezenta lege sunt competențe delegate conform legislației, care sunt finanțate din bugetul de stat”.		
Articol nou: Modificări la Legea cu privire la auditul situațiilor financiare nr. 271/2017						
17			Deputatul Ștefan Creangă	1. A completa proiectul cu următorul text: „Art. III- La art.42 alin.(3) lit. f) din Legea cu privire la auditul situațiilor financiare nr. 271/2017 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr.7-17, art.74) cuvintele „lit.f)”	Se acceptă.	

			<p>se substituie cu cuvintele „lit.e”).</p> <p>2. Art.III, care după renumerotare devine Art. IV se va expune după cum urmează: „Art. IV. – Prezenta lege intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția articolului I punctul 14 referitor la articolul 19 alineatul (1¹), care se pune în aplicare de la 1 ianuarie 2020 – pentru autoritățile administrației publice locale de nivelul al doilea, și alineatul (6), care se pune în aplicare de la 1 ianuarie 2021, și cu excepția articolului III care intră în vigoare la 1 ianuarie 2019.”, iar Art.IV devine Art.V.</p> <p>Scopul este de a remedia o greșeală</p>	
--	--	--	--	--

				tehnică comisă în Legea 271/2017.		
--	--	--	--	--------------------------------------	--	--


Ștefan CREANGĂ
Președintele Comisiei